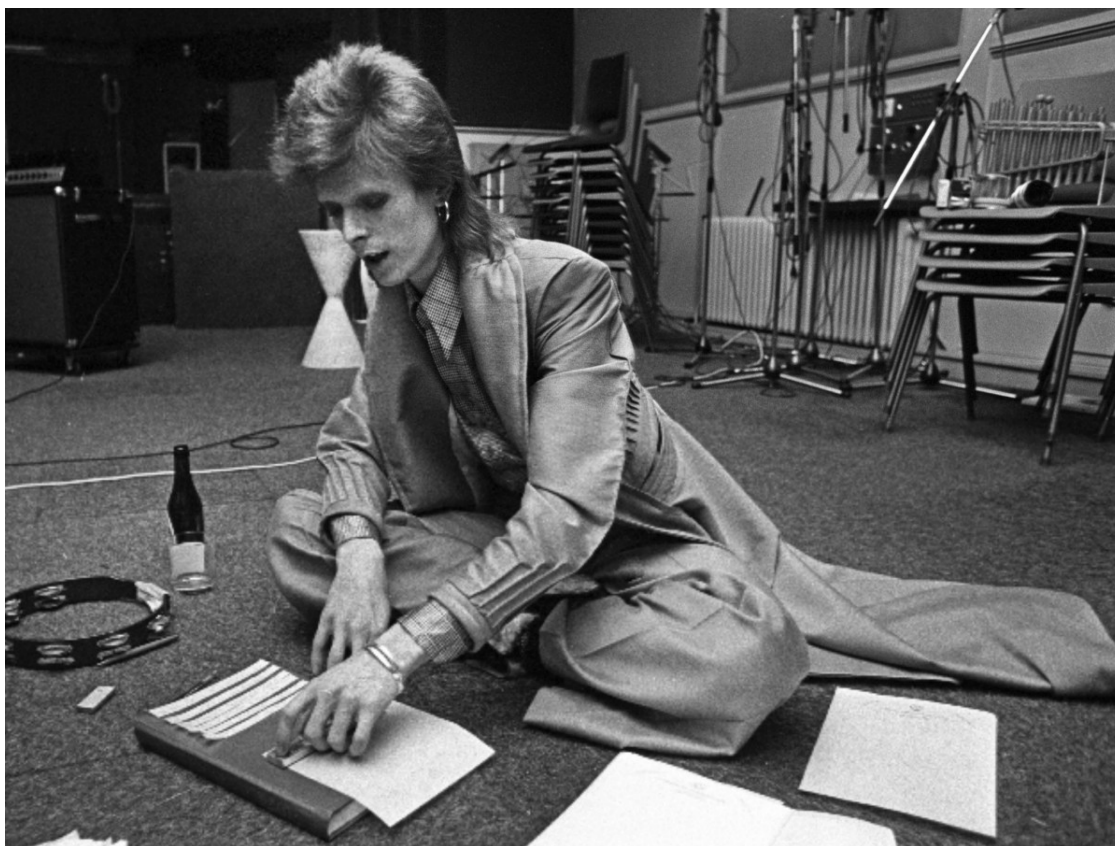

Setembre cultural | Actualitzat el 02/10/2018 a les 19:02

Estrebar-se per l'art

El músic Ferran Orriols, de Nyandú, reflexiona en aquest article sobre el procés de la creació artística | «A l'hora d'estrebar-se no hi entra el talent, ja que es tracta d'anar més enllà de les facilitats que té cadascú; de sortir de la zona de confort; d'abandonar el tirosegur i situar-se indefens en la diana. I això, repeteixo, requereix per sobre de tot voluntat i esforç.» | «Perquè el dia que deixem de desafinar-nos i ens polsin sempre els mateixos dits, no hi haurà risc i l'únic que sortirà de nosaltres serà una melodia repetitiva i avorrida.»

David Bowie

«There's nothing so stable as change», va proclamar Bob Dylan col·locant una nova peça al seu museu de cèlebres i encertades frases. I és veritat, que no hi ha res més estable que el canvi, o almenys així ho percebo jo. De la mateixa manera que una bicicleta se'ns rovella si no la movem de *puesto*, també s'encorca l'ànima quan li fem un jaç a les portes de l'esforç. El cervell, al capdavall, és el nucli de tota funció humana i en un món canviant a tot drap on actualitzar-se és la tendència per sobreviure, podem considerar que al nostre sistema operatiu li cal una renovació constant. El canvi és necessari i tot i poder-se aplicar a molts àmbits de la vida, permeteu que em centri en el que em toca de més a prop: la música.

Una de les coses que més m'estimula a l'hora d'escoltar cançons (i crear-ne!) és la novetat, però no la novetat entesa com a quelcom mai sentit abans, sinó la de notar que l'artista en qüestió ha experimentat un canvi i que ha anat més enllà. En resum, que s'ha estrebat. Però és clar, estrebar-

se és art i sobretot voluntat, i no tothom està disposat a experimentar un assaig-i-error que pot durar, com a mínim, uns quants mesos, i menys encara a córrer el risc de fracassar públicament (sí, dic públicament referint-me als que creen arrencant-se les despulles de l'ànima davant dels altres).

Albert Camus reflexiona al llarg de *L'Étranger* que un acaba per acostumar-se a tot. I jo afegiré, potser sense les medalles dels autors citats, que quan trobes la fórmula aquesta deixa de funcionar. M'esgoten les bandes que disc rere disc no ofereixen res de nou i que, en vista de l'èxit remarcat pels punts forts de la seva proposta, els exageren i s'acaben parodiant fins a crear la seva pròpia caricatura.

Fins aquí la *idea*, d'acord. Però què és estrebar-se? Segons el DIEC vol dir esforçar-se amb insistència. I en el cas de l'art afegiria que serveix per arribar a un entorn diferent al que un està acostumat. Es tracta, sobretot, d'un llarg procés artístic i introspectiu. I no és trobar el resultat sinó el camí. Ara que el running està de moda ens ho podríem imaginar com el que es prepara per a una carrera. Com qualsevol corredor, un pot competir o participar. El primer que ha de buscar l'artista és sorprendre's a ell mateix i després ja decidirà si vol fer una caminada popular, una marató o un Ironman.

I com es fa? Cal passar per un procés de renovació i hi ha moltes maneres de fer-ho: omplir vàries llibretes per aprofitar-ne tan sols quatre frases, engolir llibres per canviar el punt de vista, rebutjar les primeres *ideies*, gravar cinc-cents notes de veu al mòbil durant un any i que només en surtin tres cançons, escriure una novel·la per convertir-se en millor lletrista, escriure cançons per convertir-se en millor escriptor, devorar discos de hip-hop per fer-ne un de pop i a l'inrevés, manllevar paraules d'un argot de poble demalamort i entaforar-les en un article? Hi ha moltes maneres de fer-ho i és bo fer-ne servir com més millor.

A l'hora d'estrebar-se no hi entra el talent, ja que es tracta d'anar més enllà de les facilitats que té cadascú; de sortir de la zona de confort; d'abandonar el tirosegur i situar-se indefens en la diana. I això, repeteixo, requereix per sobre de tot voluntat i esforç. Per què si no els pesos pesats de la història musical no han deixat de sorprendre'ns més enllà de les seves primeres publicacions? El rebombori causat pel *White Album* dels Beatles, *The Rise and Fall of Ziggy Stardust and the Spiders from Mars* de Bowie, *Highway 61 Revisited* de Dylan, *OK Computer* de Radiohead o el recent *Skeleton Tree* de Cave són una prova clara de la necessitat de reinvençió que presenten els artistes al llarg de la seva carrera. I deixant de banda l'òlimp de la música contemporània, no són els últims discos de U.S. Girls, Frank Ocean, Blood Orange o Villagers un petit cop de volant? O l'obra sencera de Bill Callahan que engloba novel·la, pintura i cançó americana? O tot el que surt del cap de la poeta, dramaturga, escriptora i compositora Kate Tempest? I què me'n dieu del disc de 50 cançons (una per cada any de vida) que ha publicat Stephen Merritt amb els Magnetic Fields? O de l'escultura sonora mutant en què es va convertir PJ Harvey al gravar *The Six Demolition Project*? O del recorregut de Guillem Ramisa, que va encetar-se amb el rap, publicant després llibres de poesia i apartant ortigues ara amb la cançó d'autor?

L'opinió negativa d'un crític torracollons, la decepció d'un oient quan escolta la teva proposta o la reacció d'un mànager insatisfet per la continuïtat artística del grup que representa poden fer trontollar els fonaments, encetar aquest procés i ser-ne uns grans catalitzadors. També, i aquest n'hauria de ser el principal, la curiositat per explorar nous horitzons que alimenta el pou del creador. Sentim-nos orgullosos de no arribar a ser mai la corda tensa que ansiava Màrius Torres en un dels seus poemes i que el fet de buscar-la ens mantingui sempre encuriolats, neguitejats? vius. Perquè el dia que deixem de desafinar-nos i ens pòlsin sempre els mateixos dits, no hi haurà risc i l'únic que sortirà de nosaltres serà una melodia repetitiva i avorrida.

